

**ФЕДЕРАЦИЯ НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ СЪЮЗИ
В БЪЛГАРИЯ**

ДО
ВАНЯ ДОБРЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЧЕТИРЕДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ФЕДЕРАЦИЯ НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ СЪЮЗИ
УПРАВЛЕНИЕ СЪВЕТ

1000 СОФИЯ, ул. Раковски 108 ПК 431
РЕГИСТЪР ИНДЕКС И ДАТА

Лух. № 168/15.07.2013

СТАНОВИЩЕ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕ

ВХ № ПГ-333-00-23

ПОЛУЧЕНО НА 15.07.2013

Относно: Годишен доклад за дейността на Българска академия на науките за 2012 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДОБРЕВА,

В отговор на Ваше писмо № КН-353-09-2/04.07.2013г., представям на Вашето внимание Становище за Годишния доклад за дейността на Българска академия на науките за 2012 г. (по нататък в текста: ГД БАН 2012).

Представения документ е с 54 стр. и представя обзор на основните аспекти от дейността на БАН за 2012 г.:

Общозвестно е, че БАН извършва научни изследвания и дейности от общонационално значение, решавайки по същество важни проблеми свързани с развитието на българското общество и държава в изключително трудни условия.

Като цяло следва да се даде положителна оценка на ГД БАН 2012, като в него може да бъдат намерени интересни факти, както следва:

1. През последните десет години (в периода 2003 г. - 2012 г.), процентът на собствените приходи към общите постъпления нараства от 28% на 48%), като това нарастване е съответно при държавната субсидия за 2003 г. - 55,2 мил. лв. и при държавната субсидия за 2012 г. - 59,8 мил. лв. (т.е. в тези две реперни години държавната субсидия на практика е една и съща). Това е една положителна тенденция.

2. През последните 20 години субсидията на БАН покрива само плащанията за персонала и част от текущата издръжка. Държавният бюджетът не е осигурявал средства за научни и изследователски разходи (за финансиране на научната и научноизследователската дейност звената на БАН разчитат изцяло на постъпления от договори от национални и международни програми). Този факт е в противоречие с отговорностите на страната произтичащи от членството в Европейския съюз.

3. За развитие и поддържане на материалната база на БАН през 2012 г. са изразходвани 5 307 280 лв., като разходите за специализирано и уникално научно оборудване не са точно посочени (твърди се, че са основен дял от ДМА, които възлизат на 3 323 009 лева, основно от договори с Фонд научни изследвания, Европейски и национални проекти и програми и международни договори). Това е крайно недостатъчно! Без да се навлиза в противоречие с политиката на субсидии в страната, все пак не може да не посочим, че субсидиите за тютюнопроизводителите, зеленчукопроизводителите и др. земеделски производители в страната вероятно са поне на порядък по високи.

Следва да отбележим, че в отчета отсъстват данни за възрастовия състав на учените в БАН и тяхната разбивка по категории (хабилитирани, нехабилитирани, доктори и пр.). Такава информация би била полезна за оценка на условията за създаването и израстването на млади учени, особено в новите и динамични научни направления на природо-математическите и техническите науки.

Прави впечатление също и отсъствието на Българската държава като директен възложител на конкретни наукоемки проекти от национално значение, в които БАН съвместно с водещи фирми да се явява основен изпълнител. Като пример за такива може да се посочат управлението на националната електроенергийна мрежа или борбата с увеличаващите се хронични заболявания.

Продължава също така да е нерешен въпросът за съфинансиране на изпълнението на проекти от БАН.

Позитивно е наличието на добри практики в девет звена на БАН в които приходите превишават получената държавна субсидия. Също така три звена работят без субсидия от държавата. Би било редно добрите практики да се популяризират и изучават. Институтите получили значителни приходи от трансфери са:

- Институт по металознание, съоръжения и технологии
- Институт по информационни и комуникационни технологии
- Национален археологически институт с музей
- Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика
- Институт по полимери
- Институт по океанология
- Национален институт по метеорология и хидрология

По наше мнение, от особено значение също така е да се подчертае и анализира партнирането на звената на БАН с високотехнологичните фирми и корпоративната наука у нас и в чужбина.

В заключение, предлагам Годишният доклад на БАН за 2012 г. да бъде приет от Комисията по образованието и науката.

ПРОФЕСОР ИВАН ЯЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ФНТС

